

RECORDS D'UN TEMPS PERDUT

El títol d'aquest article no és gratuït ja que la nostra tasca en l'arxiu ha estat precisament aquesta: la recuperació d'una memòria col·lectiva perduda durant molt temps a causa de la desídia i la inconsciència dels que tenien el poder. Un arxiu deu ésser un organisme viu perquè conserva en el seu sí una part important del nostre passat, i és una peça fonamental per reconstruir la vida, el pensament i els sentiments dels nostres avis. Volem, sobre tot, que vostè, lector, sàpigui que l'arxiu no és un món apartat sinó que viu perquè vostè és viu i és, al mateix temps, una part importantíssima de la nostra feina. En cap cas volem que ens vegi com una entitat allunyada i externa de la seva vida perquè aquesta i la nostra es troba explicada en aquells "avorrits" lligams de papers plens de pols i d'anys. Pensi que la història és un ésser viu que es renova contínuament, i aquesta es la nostra labor però mai ens mourà el interès morbós de remoure als morts en les seves sepultures. Unicament volem recuperar una part del nostre passat i de la nostra memòria col·lectiva que durant masses anys ens ha estat amagada i capgirada. La història de La Roca del Vallès no acaba amb els monuments megalítics i el castell medieval, sinó que continua fins els nostres dies. i el fet que llegeixi ara mateix aquesta revista i aquest article potser demà història.

L'aventura de la recuperació de la documentació depositada a l'Ajuntament és va iniciar a començament d'any com part integrant de "Coneguem La Roca del Vallès" i del "Grup de Cultura de La Roca", sota el patrocini de l'Ajuntament. En l'actualitat composem aquesta "àrea d'història" quatre persones: l'Albert Camps i el Josep Homs, professors de l'Escola Municipal de Treball de Granollers i membres del Museu de Granollers, i Dolors Sánchez i jo mateix, estudiants d'història a la Universitat de Barcelona (UB). Pel desenvolupament de la nostra feina contem amb el suport material de l'Ajuntament.

Tots aquests quilos i quilos de paper es trobaven en un edifici, situat al darrera de l'antiga Casa de la Vila, que havia estat

utilitzat, anteriorment com escola primària i, actualment, com magatzem d'objectes vells o poc utilitzats com urnes, senyeres, etc. A aquest edifici s'accedeix travessant un passadís fosc, brut i mal construït, a més d'obrir-se pas a través d'un pati interior amb herbes altes i descuidades. La porta d'accés ja ens dona una idea de l'interior, que ens indica clarament la seva antiguitat i el seu mal estat de conservació. El interior resta il·luminat per una bombeta solitària que penja del sostre d'un fil amb greus problemes de nutrició. La humitat traspua les parets i les goteres apareixen els dies de pluja. A dreta i esquerra s'amunteguen, dins de prestatges metàl·lics i de fusta, els lligams de documents, mínimament ordenats per anys; en el centre de l'habitació s'acumulen tota mena d'objectes, des de caixes arxivadores i llibres fins un gronxador. Malgrat l'estat lamentable de l'edifici i l'acció destructiva de rates i ratolins, la documentació més antiga, datada a principis del segle passat, es troba en una estat de conservació força bo, mentre que els lligams més moderns no han sofert danys massa evidents.

També vàrem trobar molta documentació, integrada fonamentalment per actes judicials, revistes administratives i "boletines oficials", dins d'una habitació petita i amb vistes al carrer de l'antic edifici consistorial. En aquest lloc vam trobar uns prestatges plens de lligalls del jutjat municipal i un terra ple de papers aprofitables i escombraries diverses que s'han anat acumulant al llarg del temps i de les diferents utilitzacions del local.

El pas següent fou el trasllat de tota la documentació al seu actual emplaçament, activitat que encara no ha finalitzat totalment per bé que la quasi totalitat dels papers han estat ja traslladats. La ubicació actual de l'arxiu és en una de les cotxeres de Can Sol, es a dir, una part de l'edifici annex a l'actual Casa de la Vila. Aquí hem iniciat la conservació i ordenació de la documentació per passar, posteriorment, a la seva catalogació. En la fase actual dels nostres treballs el material es troba majoritàriament enmagatzemada en caixes

arxivadores de cartó i ordenat per grans temes, seguint un manual sobre arxius editat per la Generalitat de Catalunya. La tasca que ara ens espera és possiblement la més àrdua: la ordenació minuciosa i la catalogació de cada paper, de manera que una massa de papers antics es pugui transformar en un tot organitzat i accessible per les persones interessades; una instal·lació on cada paper tingui el seu lloc i cada lloc el seu paper".

Aquesta feina organitzativa trigarà molt de temps, possiblement anys, i més anys encara és tardarà en conèixer tot el contingut de l'arxiu, que sempre conservarà secrets i sorpreses perquè sàpiga buscar-les.

Amb aquest article hem perseguit dos objectius: primerament, donar a conèixer una activitat cultural que es desenvolupa en aquests moments al nostre poble; i, en segon lloc, interessar-lo en la història, no com la successió de dates i fets que ens van fer aprendre a l'escola, sinó com l'estudi dels homes del passat, de tots els homes i no únicament dels grans homes o dels més famosos. També voldríem que vostè reflexionés una mica sobre vostè mateix i sobre el seu entorn, perquè no preguntis mai que pot fer aquest per tu sinó que pots fer tu per ell, ja que ajudant i millorant als homes i a la natura et millores i t'ajudes tu mateix. Si aquesta reflexió li porta a interessar-se per la història: Benvingut sigui!. Si li duu a fer esport, ecologisme o excursions: magnífic! endavant! Però, sobre tot, no es quedi a casa empoltronit, veient passar la vida sense fer profitós per vostè mateix. La qüestió és participar, activament o com espectador, perquè anar-hi com públic, sortir de casa amb ànims de trobar gents i fets nous, és el primer pas per pujar a dalt de l'escenari. Per finalitzar, tingui sempre present aquesta frase de "Gabo":

"... Las estirpes condenadas a cien años de soledad tienen una segunda oportunidad sobre la tierra"

Francisco Garcia Lorenzana